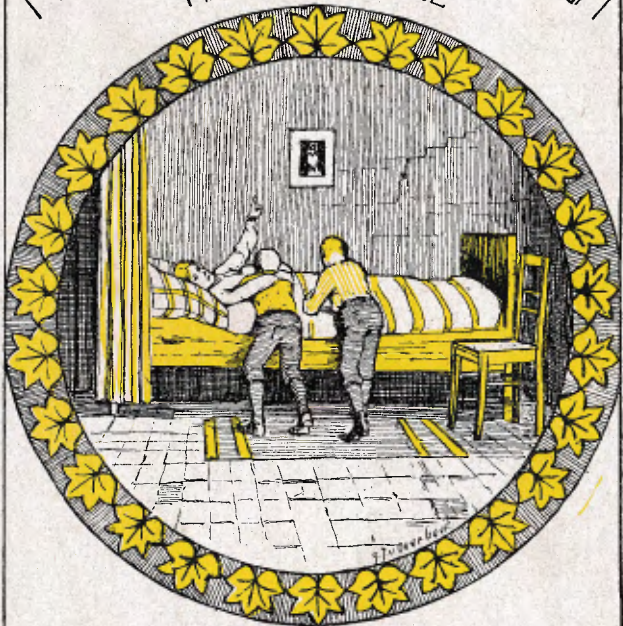

MOEDERS LAATSTE WOORDEN
DOOR
MEUWOUW SEWELL

J.M. BREDEE'S BOEKHANDEL EN UITGEVERS. MIJ
ROTTERDAM

Een dame zag hen in de kerk.

MOEDERS LAATSTE WOORDEN.

EEN BERIJMD VERHAAL VOOR KINDEREN,

DOOR

MEVROUW SEWELL.

UIT HET ENGELSCHE

DOOR

J. J. L. TEN KATE.

VIERDE DRUK.

ROTTERDAM.

J. M. BREDÉE's BOEKHANDEL EN UITGEVERS-MIJ.

MOEDERS LAATSTE WOORDEN.

EERSTE DEEL.

De gele mist lag dik en dof
Op 't groote Londen wijd en zijd:
Hij nevelde over park en plein,
Waar menig prachtig vierspan rijdt.

De winkels half verlicht:
De gaspit brandde er heel den dag;
De bruggen doken weg in 't grauw,
Waarin de Theems gedompeld lag.

Maar 't allerdikste hing die walm,
Waar steeg en slop elkaâr doorkruist,
In Londens eindlooze achterbuurt,
Waar 't schamel arbeidsvolkje huist.

Daar, waar geen versche lucht ooit waait,
Geen zonnestraaltje ooit schijnen zal,
In d' engen doolhof, kroop de mist
Zwaar, borstbeklemmend, overal.

Hij daalde langs een steile trap
Tot in een kelder, laag en vocht,
Waar 't flikkerend lampje, dat er blonk,
Nauw door den nevel boren mocht.

't Bescheen een arme legersteê,
 Waarop een vrouw lag uitgestrekt,
 Tot op de beendren uitgeteerd
 En met het waas des doods bedekt.

Twee knapen stonden naast de spond',
 Van droefheid bevende en ontdaan;
 En luisterend naar moeders stem,
 Vergoot de jongste traan bij traan.

De grootste weende niet, maar trouw
 Aan d' allerlaatsten kinderplicht,
 Week hij niet weg, maar wischte 't zweet
 Van moeders ijskoud aangezicht.

«Mijn Jan!» zoo sprak zij, «dierbaar kind!
 «Straks staat gij beide op aarde alleen.
 «Maar doet uw best, zooveel gij kunt:
 «Blijft braaf, al gaat uw moeder heen!

«Mijn veege ziel, eer de avond daalt,
 «Is verre, verre weggespoed:
 «Zoek dan den wijkbestuurder op,
 «Die voor mijn uitvaart zorgen moet.

«Gij beiden volgt mijn kist, niet waar?
 «Ach, andre wenschen heb ik niet,
 «Dan dat mijn eigen vleesch en bloed
 «Een traantje op mijn graf vergiet!...

«Dan moet gij deze woning uit;
 «De huisheer is zoo hard en ruw:
 «'k Heb, sinds ik ziek werd, niet betaald,
 Gij weet, 'k had nauwlijks brood voor u!...

«Veel andre schulden heb ik niet;
 «En met de meubeljes en 't bed
 «Kan alles eerlijk afgedaan,
 «En moeders naam blijft zonder smet!

«Ik hield uw kleëren rein en heel,
 «'t Is weinig — maar ik heb niet meer.
 «Weest net en zuinig! Werkt met vlijt
 «En houdt den Sabbatdag in eer!

«Ik spreek niet van uw vader, Jan!
 «Gij weet, zijn ontrouw delft mij 't graf;
 «Maar als hij immer wederkeert,
 «Zeg, dat ik stervend hem vergaf!

«Maar, o, mijn kindren! als ik ging,
 «Gedenkt uw moeders laatst vaarwel:
 «Vermijdt de plaats der dronkenschap
 «Gelijk een voorportaal der Hel.

«Ik ga nu naar een Beter Land,
 «Zoo heerlijk schoon, vol hemelpracht:
 «'t Is zeker in een droom geweest,
 «Maar 'k zag het...dezen zelfden nacht!

«Ik voelde mij van de Aard' vervoerd,
 «Ver van des werelds zorg en pijn,
 «Hoog boven 't kerkkruis van Sint-Paul,
 «Hoog boven mist en schemerschijn.

«En altijd hooger ging mijn vlucht;
 «En 'k werd een gouden poort gewaar;
 «Daar stond, in sneeuw wit lichtgewaad,
 «Een Godgeheiligde Engelschaar.

«Zij riepen luid mij 't welkom toe,
 «Losbarstende in één vreugdchoraal:
 ««Gezegende des Heeren! kom,
 ««Treed binnen in de bruiloftszaal!»

«Daar kwam er een en greep mijn hand,
 «En sprak in tonen hemelzoet:
 ««Wij hebben u al lang gewacht,
 ««En leiden u aan 's Meesters voet!»

«Wij gingen voorwaarts, hand aan hand,
 «Door menig schoonen rozengard:
 «Miljoenen zielen rustten daar
 «In schâuw van 't hemelsch palmgeblaart.

«De Heiland wandelde onder hen;
 «En als Hij mij van verre zag,
 «Daar straalde een glimlach in Zijn oog,
 «Veel schooner dan een lentedag.

«Hij sprak mij aan. Zoo lieflijk klinkt
 «Geen hartverrukkend harpgeluid:
 «Getrouwe dienstmaagd! kom tot Mij,
 «En rust van al uw lijden uit!»

«En luider klonk weêr 't vreugdchoraal,
 «Maar nu door alle heemlen heen. —
 «Toch hoorde ik altijd nog *Zijn* stem,
 «Toch zag ik niets dan *Hem*-alleen!

«En als ik Hem in de oogen zag,
 «Daar greep ik moed en sprak: ««o Heer!
 «Zend, bid ik, naar mijn arme kluis
 «Een Uwer machtige Englen neêr!

«Twee jonge knaapjes liet ik na:
 «Wel leerde ik vroeg hen Uw geböön,
 «Maar 'k vrees, dat ze, eenzaam, onbeschut,
 «Den weg niet vinden tot Uw Troon!...»

«Zoo zij het!» sprak Hij, en Hij riep
 «Een Engel uit het zalig licht;
 «En, aangevlogen als een pijl,
 «Stond de Engel voor Zijn aangezicht.

«En daar ik neêrknielde aan Zijn voet,
 «Vernam ik, hoe Hij stil beval,
 «Dat hij mijn knaapjes hemelwaart
 «Zou leiden door het aardsche dal.

«En de Engel boog gehoorzaam 't hoofd,
 «Zag met een blik vol liefde me aan,
 «En sloeg de blanke wieken uit,
 «En daalde langs de starrenbaan.

«Nu vrees ik voor mijn sterven niet:
 «Nu weet ik, gij staat niet alleen;
 «Want God zegt u een Engel toe,
 «Die voor u zorgt, als *ik* verdween!

«Ik weet, nu is uw brood gewis,
 «Want *dat* bevel heb ik gehoord;
 «Al 's werelds schatten zijn van Hem,
 «En nimmer brak de Heer Zijn woord.

«Wijkt dan van slecht gezelschap af,
 «Dat steelt en drinkt en vloekt en spot,
 «Want schoon ge op aarde weezen zijt,
 «Meer dan een Vader mint u God!

«Wat u te doen staat, weet ik niet,
 «Maar zoekt met biddend overleg
 «Naar werk, en 'k ben daar zeker van,
 «De Hemel zelf wijst u den weg!»

Hier zweeg de vrouw, en look het oog,
 En rustte een wijl, vermoeid, vermast:
 Toen breidde zij heur armen uit,
 En sloot aan 't hart heur knaapjes vast.

Toen wees zij met de maagre hand,
 Een hemelglans in 't stervend oog;
 «Ik zie, ik zie het: de Engel komt!
 «Klapwiekend daalt hij van omhoog!

«Vaarwel, vaarwel! mijn dierbaar kroost!
 «Nu moet mijn ziel haar kluis ontvlîen:
 «Ik hoor mijn Heiland, die mij roept —
 «Nu moet ik weg — Tot wederzien!»

Toen werd haar ziel van de aard vervoerd,
 Ver van des werelds zorg en pijn,
 Hoog boven 't kerkkruis van Sint-Paul,
 Hoog boven mist en schemerschijn! —

En altijd hooger ging haar vlucht:
 Zij werd de gouden poort gewaar,
 En zag, in 't sneeuwwit lichtgewaad,
 De Godgeheiligde Engelenschaar.

Toen trad zij in — en hoorde hem...
 Zoo lieflijk klinkt geen harpgeluid:
 Hem, die haar sterkte was op aard,
 En nu Zijn Hemel haar ontsluit! —

Riep ze in, en sneed hun 't morgenbrood.

Maar de arme kindren zuchtten droef,
 Wegsluipend van de veege spond'.
 Zij weenden lang en bitterlijk,
 Gelegerd op den harden grond.

Slechts blinde muren overal!
 Geen vader, met zijn kroost begaan,
 Kwam van zijn boozen weg naar huis,
 Geen buurman snelde troostende aan.

Zoo schreiden zij den halven nacht; —
 Voor 't eerst sprak kleine Willem toen:
 «Nu broeder! moeder is niet meer:
 «Wat, lieve broeder! nu te doen?»

Fluks wischte Jan zijn tranen af,
 En sprak, zoo moedig hij 't vermocht:
 «Wel, nu naar moeders raad gedaan:
 «Den wijkbestuurder opgezocht!»

«Maar komt die Engel dan niet hier,
 «Die ons zou bijstaan in den nood?»
 «Ik weet het niet.» — «'k Geloof het wel,
 «Want moeder zag hem bij haar dood.»

Zij strompelden de trappen op,
 En snelden door de straten heen;
 Terwijl een Engel, ongezien,
 Hen volgde met onhoorbare schreên.

Ook voor des wijkbestuurders deur,
 Stond daar die Engel aan hun zij',
 En raakte aan 't hart des kouden mans,
 En roerde hem tot medelij'.

«Hier, jongens!» sprak hij, «neemt dit brood!
 «Mij dunkt, ge weet wat honger is!
 «'k Draag voor die lieve doode zorg:
 «En Woensdag is 't begrafenis!»

Men nam de spijs dankbaar aan:
 Geen kruimel, die er overschoot.
 «Zie!» sprak de jongste: «'t was toch waar,
 «Wat moeder zeide van dat brood!»

En de oudste weêr: «Dat schijnt wel zoo, —
 «Maar, beste Willie! vreest gij niet
 «Te slapen in het doodsvertrek,
 «Waar gij geen hand voor oogen ziet?»

«Waarom? De dooden doen geen kwaad,
 «En moeder was zoo goed altijd,
 «Wat zag zij na heur jongsten snik
 «Er vriendlijk, uit, hoe kalm, hoe blijd!»

«Nu kom dan! Ik ben ook niet bang». .
 Weêr waren ze in de kluis alleen,
 En spreidden zich een schamel bed,
 Gepeluwde op den dorpelsteen.

En beiden sliepen zachtkens in,
 En droomden van een heerlijk land,
 Met menig bloeiend lustprieel,
 En Englen, zwevend hand aan hand.

Zij hadden nooit de mufte stad
 Verruilde voor heuvel of vallei,
 De madeliefjes nooit gezien,
 Bij duizend' bloeiende op de wei;

Het zwaluwnestje nooit bespied,
 't Viooltje nooit in 't bosch geplukt,
 En nooit ervaren, hoe de zang
 Van 't truischend beekje 't hart verrukt;

Geen lam zien dartlen over 't veld,
 Geen aren tusschen 't graan gegaârd,
 En nooit het zoet gesuis gehoord
 Des regens, droplend op 't geblaârt;

Zij wisten niet, hoe 't vinkje fluit,
 Noch hoe het nachtegaaltje slaat,
 En zagen nooit in 't groene bosch,
 Hoe 't wilde roosje opengaat;

Zij hadden met de blonde jeugd
 Nooit leesles in de school gedeeld;
 Nooit in het vrije middaguur
 Met bonte vlinders rondgespeeld.

O neen! En toch, zij lagen daar
 Niet slechts in smart en doodsnacht neêr:
 Daar daalde, op Moeders smeekebed,
 Een boê der Hoogste Liefde neêr!

Maar o, hoe weinig gisten zij,
 Dat droeve kind, die arme knaap, —
 Dat daar een Engel, heel den nacht,
 Getrouw de wacht hield bij hun slaap!

Vroeg stonden ze op: — met bonzend hart
 Zag Willie naar dien donkren hoek:
 Hij wist, dààr lag zijn moeder dood,
 Gesluierd met dien linnen doek.

«Nu water uit de wel geput,
 «Als onze lieve moeder placht!»
 Zeï de oudste: «ons aangezicht verfrischt,
 «En God, als steeds, den dank gebracht!»

«En dan,» sprak Willie, «wel te moe
 «Ons brood gezocht, daar God ons voedt!»
 Straks ijlden zij door de enge straat:
 Hen volgde de Engel op den voet.

Een winkelvrouwkje uit de buurt,
 In 't hart bewogen met hun nood.
 — Zij had hun moeder nog gekend! —
 Riep ze in, en sneed hun 't morgenbrood.

«Nu ziet ge wel, dat de Engel kwam,»
 Sprak Willie: «Met zijn wonderstaf
 «Beroerde bij het hart dier vrouw,
 «Die ons nog nooit een kruimken gaf!»

De Heer hield woord: twee dagen lang
 Werde hun het daaglijksch brood gebracht;
 En als zij sliepen, hield getrouw
 De vriendlijke Engel Gods de wacht.

De Woensdag kwam — een kleine stoet
 Bewees de doode de uiterste eer:
 Twee knaapjes gingen achteraan,
 En blikten in de groeve neer.

Zij weenden stil en sprakeloos:
 Hoe bitter was dat tranenvoicht!
 In 't eind, daar barstte Willie uit:
 «Och, of ik moeder volgen mocht!»

En 't denkbeeld vloog pas door zijn ziel,
 Daar was 't, als zuchtte een zacht gesuis:
 «Mijn kleine Willie! heb geduld!
 «Gij zijt zoo ver niet meer van huis!»

En de aardkluit rommelde op de kist:
 De groeve sloot zich — 't was gedaan!
 Twee weesjes in de groote stad,
 Alleen en eenzaam — hoe zal 't gaan?

Zij zwierven door de straten om,
 Nog eenmaal sliepen ze in de kluis.
 Vroeg stonden zij des morgens op,
 En kleedden zich, en sloten 't huis.

Zij klopten bij den huisheer aan,
 En zeiden: «Moederlief is dood.
 «De huur is niet geheel betaald,
 «En wij gaan werken voor ons brood.

«Maar hier 's de sleutel! en gij vindt
 «Bij ons nog eenig huisraad staan,
 «Een deken en een bed: daarmeê,
 «Dacht moeder, is de schuld voldaan.»

«Wel!» sprak de huisheer: «is zij dood! —
 «'k Deel, arme weesjes! in uw rouw.
 «'k Verzeker u, mijn leven lang
 «Ontmoette ik nooit een braver vrouw.

«Ik neem de schâvergoeding aan,
 «Want dit is billijk. Maar zietdaar
 «Een schelling voor u beide! Ik weet
 «Den kost te winnen valt wel zwaar.»

Zij dankten hem, en gingen heen —

Jan sprak: «Wij koopen voor dien schat
«Een bezem, en zoo banen wij

«Dwars door de straat een zindelijk pad!»

«Wij vragen niet, wij hunkeren niet,

«Wij doen ons best en blijven vrij;

«'t Verdiend stuk brood,» zei moeder steeds

«Is meer dan bedlaars-lekkernij!»

«Wij tijgen eerlijk aan het werk —

«Als van omhoog ons moeder ziet,

«Dan schaamt zij zich voor de Englen Gods

«De jongens met den bezem niet.»

Zij gingen, vol van hoop en vrees, —

De regen spoot de straten rein;

Maar eindelijk, ziet wat modderpoel

Daar op het wijd Leicester-plein!

Hier hielden zij kloekmoedig stand,

En veegden er een droge baan:

Daar kon de fijngeschoeide voet

Der dame veilig over gaan.

De menigt golfde heen en weêr,

Maar meestal op zich-zelf bedacht,

En zoo dan gaf in 't bont gewoel

Schier niemand op de knaapjes acht.

Toch wenkte een enkle wandlaar soms

Dien kleine, die zoo angstig scheen,

En wierp een stuiver in zijn pet,

En — elke stuiver was er één!

Het werd allengskens stil op straat,
 De menschenstroom ging uit elkaâr.
 «Nu Jan!» zei Willie, «laat ons gaan,
 «Mijn buidel is geweldig zwaar!»

Nauwkeurig werd de schat geteld!
 Nu werd het hartje opgehaald
 Aan voedzaam brood: ook kon er nog
 Een zindlijk nachtverblijf betaald.

En 's andren daags dreef Jan op nieuw
 De modder met zijn bezem voort;
 En kleine Willie hield zijn pet
 Begeerig op, maar sprak geen woord.

En menigeen tastte in den zak,
 Die 't bleek, bescheiden knaapje zag;
 Zoo bleven zij een schelling rijk
 Op d'avond van den Zaterdag.

Het winkelvrouwtje van den hoek,
 Dat immer aan haar moeder dacht,
 Bezorgde hun, niet ver van haar,
 Een goede slaappleats voor den nacht.

«Nu naar de kerk!» riep Willie uit:
 «Zij is verblijd, als ze ons daar ziet.
 Gij weet wel, hoe zij altijd sprak:
 «Verzuimt het Huis des Heeren niet!»

«Wij zijn wel schraaltjes uitgedost
 «Voor zulk een heilige plaats,» zei Jan:
 «Maar 't water stroomt voor iedereen:
 «Ik poets mij op zooveel ik kan.»

Verheffend klonk de Sabbatsklok.

Ons tweetal toog ter kerke heen;
Terwijl steeds de Engel, ongezien,
Hen volgde met onhoorbare schreên.

Wel joelde en spotte een dartle jeugd,
Toen 't paar den tempel binnen trad,
Maar daaraan stoorden zij zich niet —
God keurde 't goed: zij wisten dat!

Een dame zag hen in de kerk,
En vroeg bij 't uitgaan: «Jeugdig paar!
«Bezoekt gij ook de Zondagsschool?»
«Neen,» luidde 't antwoord, «was dat waar!»

Nu wees zij tijd en plaats hun aan:
Zij gaan naar school! Luid danste en sprong
De straatjeugd: «Jongens!» juichte zij,
«Doet meê! wij zijn maar eenmaal jong!»

Maar Jan zei: «Juist! dat zijn wij ook.
«Maar toont dan ook, dat gij het weet:
«Zal de ouderdom gezegend zijn,
«Dan moet de jonkheid goed besteed!»

TWEEDE DEEL.

De tweede week was guur en koud;
De stortbui vormde plas bij plas;
En haastig spoedde 't volk zich voort,
Gehuld in kap en regenjas.

En niemand merkte ons tweetal op,
 Den bezem roerende op de straat:
 Een trek van wanhoop nu en dan
 Verscheen op Willie's bleek gelaat.

Ontmoedigd, nat en doodlijk moê,
 Al bibbrend gingen zij te bed.
 Maar elken nacht hield de Engel wacht,
 Gedaald op moeders vroom gebed.

En de arme jongens sliepen in;
 Geen rijke op dons rust ooit zoo zoet!
 En stonden veel verkwikter op
 Dan menig machtig Koning doet.

Maar weldra kwam de winter aan,
 De wind was scherp, de hemel grauw;
 En dikwerf gingen zij naar huis
 Op 't hemd toe nat, versteend van kou.

Hun plunje sleet tot op den draad,
 Hun schoeisel miste band en zool;
 Toch gingen zij getrouw ter kerk,
 En, even trouw, ter Zondagsschool.

Geen slecht gezelschap lokte hen;
 Zij speelden niet op straat of plein,
 Maar werkten voort, uit al hun macht,
 En hielden straat of voetpad rein.

Eens sloop een jongen hun ter zij':
 «Wat tobt ge toch? Hoort, wat ik zeg:
 «Wordt zakkenroller zoo als ik,
 «En smijt dien vuilen bezem weg!»

«Wat? stelen, man?» riep Willie uit?

«En leven met een ziel vol angst?

«Wij eten zuur gewonnen brood,

«Maar eerlijk — en dat duurt het langst!»

«Elk heeft zijn eigen wijs van zien,»

Was 't antwoord, «maar ik vat niet, vriend!

«Waarom gij zulk een baantje kiest,

«Als 't geld zoo makkelijk kan verdiend.»

«Maar hoe legt gij dat aan?» vroeg Jan.

«Man, ga maar meê! dan leert gij dat.

«'t Is handigheid; 'k mis nooit mijn slag,

«'k Ben nooit op heeter daad gevat.»

«Maar *als* ge eens wordt gevat,» zei Jan,

«O foei, wie overziet dan 't leed?» —

«Daar zorgen wij wel deugdlijk voor,

«Komt meê, gij kent het, eer gij 't weet.»

«Wat krijgt gij te eten?» antwoordt Jan,

Maar zonder Willie aan te zien. —

«Wij eten alles, wat ons lust:

«Wij smullen als de rijke liên.

«Nu gaat ge mée? Ik word gewacht,

«Ik moet nu heen. Wat zegt ge er van?

«Daar is van daag iets moois op til.» —

«Ik doe van daag niet meê,» sprak Jan.

«Gij zijt een dwaas!» hernam de knaap;

En — vroolijk fluitend ging hij heen.

En 't was alsof een booze geest

Hem loerend natrad op zijn schreên.

Jan keerde langzaam tot zijn plaats;
 Zijn bonzend voorhoofd gloeide als vuur.
 Hij morde: «Bijna zou ik gaan, —
 «Zijn brood te winnen valt zoo zuur.

«Die jongen wint op éenen dag
 «Meer dan wij samen in een week!»
 Tot Willie zeide hij geen woord,
 Hij werkte voort, maar wild en bleek.

Des avonds bij het huiswaarts gaan,
 Kon hij den winkel niet voorbij.
 Hij tuurt, tot Willie roept: «Vooruit!
 «Uw oog verslindt de lekkernij!»

«'t Is hard toch, Willie! zulk een kost
 «Mag nimmer door ons aangeraakt.
 «'t Is brood en altijd niets dan brood!
 «Ik snak naar iets dat beter smaakt.»

«Dat ziet er wel verrukkend uit,»
 Zei Willie, «dat is schatten waard.
 «Wat zoudt *gij* kiezen als gij mocht?
 «Ik koos die groote pruimentaart!»

Jan antwoordt op een wreevlen toon:
 «Ik weet het niet! Die snoeperij
 «Is *enklen jongens* weggelegd,
 «Geen *braven jongens*, zoo als wij!»

«Wel, laat het zijn!» sprak Willie weêr:
 «Wat scheelt u toch? Waarom getreurd?
 «We worden nog eens rijk misschien:
 «Dan smullen wij op onze beurt!»

«Och, dat gebeurt wel nooit,» zei Jan:
 «Ons schamel schoeisel barst vaneen;
 «Wij hebben gelds- en broodsgebrek,
 «En gij zijt enkel vel en been.»

«'t Is hard, veel werk en toch geen brood;
 «Maar, Jan! verzoek den Hemel niet.»
 «Ik stelen? neen!... Maar dat een dief
 «In weelde leeft, geeft zielsverdriet.»

Zoo morde Jan schier elken dag,
 En hunkerde naar meer dan brood
 En zag soms naar dien jongen uit,
 Die lekker at en vroolijk float.

En zeker! 't wàs een zware proef,
 Vermoeid en hongrig, klam van zweet,
 Zoo menig raam voorbij te gaan,
 Waar alles lokt, wat heerlijk heet!

Te zien hoe andren binnen treên,
 En keeren met gevulde hand,
 Terwijl men zelf te hunkren staat,
 En honger lijdt en watertandt.

't Was hard, den vollen disch te zien
 In 't kosthuis door de ontsloten deur.
 Den damp te rieken van 't gebraad,
 Te wandlen door der spijzen geur.

En somtijds schreeuwde Willie 't uit,
 Wanneer hij barvoets ging door 't slijk,
 En dan een schoonen winkel zag,
 Aan zooveel kinderschoenen rijk!

Toch uitte hij geen enkele klacht,
 En treurde Jan, dan was het: «Kom!
 't Ging gistren immers alles goed,
 «Mijn beste broër! waar kniest gij om?»

«Ja waren gij en ik eens rijk;
 «Al was ons pakje nog zoo fraai,
 «Wij zochten arme weezen op,
 «En staken hun geheel in 't baai!»

«Ja, juist!» zei Jan, «en zagen we
 «Zoo'n jongen met een bezem staan,
 «We strooiden kwartjes in zijn pet,
 «En boden hem een biefstuk aan!»

«Neen, niemand leed gebrek als wij,
 «Daar was geen enkele bedelman:
 «Wij zouden toonen, gij en ik,
 «Wat heil eèn rijke stichten kan!»

Eens gingen ze, op een avondstond,
 Al stromplend door een nauwe steeg,
 Als Willie met verwonden voet
 Schier van vermoedheid nederzeeg.

Daar lagen schoenen uitgestald:
 «Die waren juist voor Willie goed!»
 Gedacht: gedaan! Jan grijpt een paar,
 En — rept zich voort, met wilden spoed.

Toen werd hij bleek gelijk een doek:
 De rust zijns harten was gestoord,
 En altijd sneller werd zijn tred,
 Als joeg een booze geest hem voort.

Zijn broeder riep: «Och, ren zoo niet,
 «Daar 'k u vergeefs te volgen poog!»
 Maar Jan vloog voort met starren blik,
 Zijn arme Willie uit het oog.

«*Dief!*» klonk het aaklig in zijn oor;
 Toch hoorde *hij*-alleen die stem:
 En als hij 't slaaphuis binnen ging,
 De booze geest verzelde hem.

Daar zat hij bleek en hijgend neêr.
 Al turend door het sleutelgat,
 En op 't gedruisch van Willie's tred
 Straks siddrende als een popelblad.

«Daar, Willie! daar zijn schoenen, man!
 «Nu zal het als op rozen gaan.
 «Kom, laat eens kijken! Passen ze u?
 «Eén rukjen nog, dan zijn zij aan!»

En Willie juichte van de pret:
 «Hoezee! hoezee! Nu ben ik klaar.
 «Maar wie gaf u die schoenen? zeg!»
 Jan sprak geen woord en knikte maar.

De kleine jongen was vermoeid:
 Hij wierp zich op zijn harde spond',
 En wist niet, welk een booze geest
 Daar grijnzend naast zijn broeder stond.

Jan kon niet rusten. 't Minst gedruisch
 Vervulde hem met kouden schrik.
 Hij wentelde zich om en om,
 Maar sliep geen enkel oogenblik.

Hij scherpte de ooren, of daar ook
 Een voetstap door het donker glee
 En ruischte er een voorbij de deur,
 Dan droop hem 't haar van ijskoud zweet.

Ten laatste werd zijn angst zóó groot,
 Dat ze al zijn geestkracht overwon:
 Te berge rees zijn haar van vrees.
 «Och,» riep hij, «of ik bidden kon!

«Men leert ons op de Zondagsschool,
 «Dat God ons op 't berouw vergeeft:
 «Dat zei mijn lieve moeder ook,
 «Die nu reeds in den Hemel leeft.

«Had ik de schoenen laten staan
 «Dan sliep ik rustig en goedsmoeds!...
 «Maar zoo ik hen eens wederbracht?...
 «Dan ging mijn Willie barrevoets!

«Dat deed hij gaarne, indien hij wist...
 «'t Was schande, zoo ik hem bedroog!
 «Veel liever ging hij in den dood,
 «Dan dat hij immer stal of loog.

«Zeg, Willie! slaapt gij? Hoor toch eens!
 «Verstaat gij mij? Wat ligt gij stil!
 «Ik look geen oog den ganschen nacht—
 «Er is iets, dat ik zeggen wil!...»

Daar kreunde 't knaapjen in zijn slaap,
 Hij sprong omhoog, verbaasd, vervaard.
 «Och, Jan! ik heb zoo naar gedroomd,
 «Ik dacht, dat gij gestorven waart!

«Hoe heerlijk dat ik wakker werd!
 «Ik zie u weêr, gezond en frisch.
 «Wat bange droom! Gij stierft geboeid
 «In de aakligste gevangenis!»

«Dat kon wel waarheid zijn geweest!
 «U heeft geen ijdele droom gekweld!
 «Ik lag den ganschen langen nacht
 «In banden van den dood gekneld!»

Wat deedt ge dan?» — «Ik werd een *dief!*
 «*Gestolen* schoenen gaf ik u!
 «Maar 'k heb geen rust. Wat zal ik doen?
 «Nu, beste jongen, raad mij nu!»

«Wel Jan! gij brengt ze daadlijk weêr
 «Ter zelfder plaats, waar gij ze vondt.
 «Kom meê!...» — «'t Is mij te vroeg,» zef Jan:
 «'t Is nog bij lang geen morgenstond!»

«Het sloeg pas vier. De straat is leêg,
 «En al de winkels zijn nog dicht.
 «Wij zouden dolen door de kot:
 «Eerst over uren wordt het licht.

«Nu ik mijn hart heb uitgestort,
 «Gevoel ik angst noch vreeze meer.» —
 Toen week op eens die booze geest:
 Jan legde 't moede hoofd ter neêr.

De klok had nauwlijks zes gespeeld,
 Daar was ons tweetal reeds op straat,
 Ze zwoegden barvoets door de sneeuw,
 Bij 't scheemren van den dageraad.

Allengs ontwaakte hier en daar
 Een woning uit haar sluimering;
 Maar 't duurde lang, twee uren lang,
 Eer *zekere winkel* open ging.

En flink en vaardig zette Jan,
 Al klopte 't harte wel wat sterk,
 De schoenen op hunne oude plaats,
 En trok met nieuwen lust aan 't werk.

Al dichter viel de kille sneeuw,
Hier vloog ze in wilde wolken rond,
Ginds zeeg ze in donzen vlokken neêr,
 En weefde een sluier op den grond.

Den bezem roerend, hielden daar
 De kleine vegers moedig stand;
 Al sneed de wind hun in 't gezicht,
 Al trilde vaak de kille hand.

Een dame, die wel menigmaal
 De vlijt der knapen had bespied,
 Vernam een kuch, die, droog en hol,
 Op straat zich telkens hooren liet.

Zij rees van 't hoekje van den haard,
 En blikte door het vensterraam,
 En zag de jongens hard aan 't werk,
 Steeds vol van moed, en altijd saam.

«Marie!» zóó riep ze, «kijk eens hier,
 «Hoe droevig mager is die één!
 «Arm ventje! En wat is hij koud;
 «Hij is niet meer dan vel en been.»

«Ja, wel arm ventje!» zei Marie:

«Nog nooit zag ik zoo'n bleek gelaat,

«Dat moeten brave jongens zijn:

«Ze vegen dag aan dag de straat.

«Daar staan halfsleten schoenen nog

«Van Frank en Frits: die zijn misschien

«Wel goed voor hen — wat dunkt u, Moe?»

«Wel zeker, kind! wij zullen zien.

«Ook hangen boven in de kast

«Twee jassen van verleden jaar:

«Dat was, in dit onstuimig weêr,

«Een heerlijk deksel voor ons paar!

«En geef ze wat te bikken ook —

«Geen korstjes brood, of maagre kip,

«Maar van die groote pruimentaart

«En flinke sneden ossenrib.»

Daar kwam de huisknecht aangesneld:

«Hier jongeluidjes, pakt eens aan!»

Och, kleine Willie, arme Jan!

Ze bleven eerst verbijsterd staan!

«Wat? schoenen, kleêren, taart en vleesch!»

Hetscheen een droom! «Dank, duizend keer!»

Zoo riepen zij en bogen zich,

En keerden naar hun kluisje weêr.

Daar trokken zij de schoenen aan,

De jassen volgden even vlug;

En toen, met de ooren in den kraag,

Kloekmoedig naar hun post terug!

Maar ondertusschen aan 't ontbijt!

«Mijn kleine Willie, kijk eens hier,
«Vleesch—pruimentaart—het was uwwensch,»
Zei Jan en smakte van plezier.

«Wel, wel! wie had dat ooit gedacht?

«Zoo iets gebeurde ons nooit weleer!»
«'t Was zeker moeders Engel, Jan!
«Op last van onzen lieven Heer.»

«Maar Willie, meent gij dat in ernst?» —

«Maar Jan, wel zeker meen ik dat!
«Die Engel volgt ons overal,
«En naar den hemel gaat ons pad.»

«Daar was ik gistren ver van daan,»

Zei Jan, «meer dan gij denkt misschien;
«En had ik op dien weg volhard,
«'k Had nooit mijn moeder weêrgezien.

«Ik stal, en dat was dubbel slecht:

«Vier maanden toch was moeder dood,
«En kostte 't ons ook moeite en zweet,
«'t Ontbrak ons nooit aan daaglijksch brood.

«Hoe menig knaap lag op wat stroo

«Met naakte leden uitgestrekt.
«Wij — lagen op een legersteê
«En met een deken toegedekt.

«En dan wij hebben kleeren ook;

«De barre winter loopt ten end.
«Hou goeden moed! en binnen kort
«Wordt Willie weêr een ferme vent!»

«Ik weet niet, Jan! ik vrees er voor,
 «Ik denk niet, dat ik ooit bekom.
 «Ik droom zoo dikwijls van de plaats,
 «Waar moeder is — 'k weet niet waarom.

«Of dat moest duiden op mijn dood?
 «'k Zag onlangs in een droomgezicht,
 «Dien Engel, dien mijn moeder zag,
 «Gevleugeld en omstraald van licht.

«Hij zag mij met een glimlach aan,
 «En zei: ««Niet lang meer drukt u 't kruis,
 ««Mijn kleine Willie! heb geduld,
 ««Straks gaat gij naar een beter huis!»

«Gij weet het, Zondag op de school
 «Werd ons geleerd, wat bidden is:
 «Daar is in Jezus' lieven naam
 «Verhooring en vergiffenis.

«Welnu, ik heb tot God gebeên
 «In Jezus' naam, en God vergaf.
 «Nu stierf ik gaarne, liet ik U
 «Niet staan aan *deze* zij' van 't graf!...»

«Neen, Willie! sterven moet gij niet:
 «Wat werd er verder dan van mij?
 «O zeg mij, dat gij beter wordt!...»
 En diepbewogen snikte hij.

De winter week, de lente kwam.
 De warme zomertijd brak aan;
 Maar Willie werd al zwakker steeds,
 En weldra kon hij niet meer gaan.

Eerst bleef hij gansche dagen t'huis,
 En toen verliet hij 't bed niet meer.
 Dan werkte Jan alleen voor twee,
 En keerde 's avonds haastig weêr.

De dame van het heerenhuis
 Had altijd wat voor Jan te doen:
 Nù had ze een kleine karrewei,
 Dan moest hij om een boodschap spoên.

En nu hij Willie heel den dag
 Alleen moest laten, zorgde zij
 Voor 't arme knaapje, en menigmaal
 Bracht zij hem fruit en lekkernij.

Het winkelvrouwtje van den hoek
 Hield van den kranke al evenveel:
 Zij ook bezocht het lieve kind,
 En hield zijn linnen rein en heel.

De dame van de Zondagsschool
 Kwam 't arme weesje ook op 't spoor,
 En las hem uit den Bijbel vaak
 De heerlijkste verhalen voor.

Zij sprak hem van den goeden God
 En d'allerbesten Kindervrind!
 En knielde neêr en bad met hem, —
 Maar altijd zwakker werd het kind.

't Was op een zwoelen zomernacht,
 Daar hoorde Jan, reeds half in slaap,
 Een zacht gefluisterd smeekgebed:
 Dat was de kleine, zieke knaap!

Jan hoorde 't — daarom zweeg hij stil.
 Toen hoorde hij een zwakken zucht:
 Dat was het zieltje van zijn broêr;...
 Hij nam verheugd zijn hemelvlucht!

Hij wierp zijn hulsel af, en steeg
 Ver van des werelds zorg en pijn,
 Hoog boven 't kerkkruis van Sint-Paul,
 Hoog boven mist en schemerschijn!

En altijd hooger ging zijn vlucht,
 Tot hij de poort zag opengaan,
 Waar 't koor der Englen dag en nacht
 In 't lichtkleed op den drempel staan.

Toen trad hij in, en zag zijn Heer,
 Die van den dood hem had bevrijd,
 En vond zijn lieve moeder weêr;
 En o, wat was die Willie blijd!

En beiden wachten nu omhoog
 Tot Jan hen eindelijk wederziet;
 Vaak blikken ze uit de gouden poort,
 Of hij reeds nadert in 't verschiet!

Maar Jan had menig, menig jaar
 Te leven — want tot nuttig werk
 Had hem de Heer bestemd. Hij wies
 Flink op, naar geest en lichaam sterk.

De dame van het heerenhuis,
 Bezorgde hem na Willies dood
 Een aandeel in een goede zaak:
 Zoo had hij meer dan daaglijksch brood.

En de Engel, eens op moeders beê
Ternêergedaald, hield trouw de wacht,
En ging met hem, zijn leven lang,
Tot op zijn allerlaatsten nacht.

Toen — droeg Hij hem ten Hemel heen!
Dáár groette hij zijn lieven Heer,
Dáár zag hij Willie jong en schoon,
Dáár, schoon en jong, zijn moeder weêr.

En naaktheid, honger, moeite en zorg,
't Was voorbij gelijk een droom:
Hij was in hemelsch licht gekleed,
En at van d'eeuwgen levensboom.

Hij stemde meê in 't jubellied
Der duizend zielen voor Gods Troon,
De Heiland zelf versierde hem.
Met de onverwelkbre gloriekroon!

Gij, jonge lezers van 't verhaal
Dier arme jongens op de straat!
Weet, dat met u ook overal
Gods hoedende Engel medegaat!

